

SIA ARČERS RAKSTUROJUMS

Būvfirma SIA *Arčers* ir licencēts celtniecības uzņēmums, kas Latvijā ieņem stabilu vietu tūlīt aiz valstī spēcīgāko, lielāko būvfirmu pirmā desmitnieka. Par to liecina katru gadu augošais firmas apgrozījums, kas šobrīd mērāms miljonos, būvējamo objektu skaits, to dažādība un ģeogrāfija.

Būvfirmas *Arčers* būvētie objekti vai ražotās stiklotās konstrukcijas atrodamas visos Latvijas novados. Esam būvējuši, rekonstruējuši vai uzstādījuši savu produkciju visdažādākajos objektos. Tās ir mācību iestādes, sporta un atpūtas kompleksi, tirdzniecības objekti, izstāžu zāles, dzīvojamās ēkas, sabiedriskās iestādes, ēdināšanas kompleksi, biroji, bankas u.c.

Uzņēmums spēj veikt jebkura apjoma un sarežģītības būvdarbus amplitūdā no pirmās sarunas ar klientu līdz jaunceltnes pilnīgai nodošanai ekspluatācijā, ieskaitot komunikāciju izbūvi, teritorijas labiekārtošanu un, atbilstoši klienta vēlmēm – arī telpu interjeru izveidi.

Firmas *Arčers* ikdiena ir darbs divās pamatnozārēs – būvniecībā, kā arī plastmasas un alumīnija logu, durvju un citu stiklotu konstrukciju ražošanā un montāžā. Tās ir divas vienlīdz spēcīgas, bet patstāvīgas darbības jomas, kas rada priekšstatu par būvfirmu *Arčers* kopumā.

Kā stikloto konstrukciju ražotāja SIA *Arčers* ir viena no piecām spēcīgākajām šīs nozares pārstāvētām valstī. Uzņēmuma produkciju atzinīgi novērtējušas un savos objektos izmanto visas lielākās būvniecības firmas Latvijā.

Līdztekus produkcijas un pakalpojumu kvalitātei, būvfirma *Arčers* lielu vērību pievērš optimālai darba organizācijai, sākot no uzņēmuma administrācijas un beidzot ar celtnieku brigādēm objektos.

SIA *Arčers* 2003.gadā ir sertificēta, atbilstoši starptautiskajiem kvalitātes vadības sistēmas ISO 9001:2000 standartiem. Vienlaikus uzņēmums saņēma arī sertifikātu, kas apliecina, ka strādājam atbilstoši darba drošības un profesionālās veselības aizsardzības sistēmas OHSAS 18001:1999 standartiem.

Pasākumi darba aizsardzībai un drošas darba vides radīšanai būvfirmā *Arčers* nav tikai formālas darbības. Darba aizsardzība ir viena no būvfirmas *Arčers* galvenajām darba prioritātēm. Mūsu klienti un sadarbības partneri mūs šai ziņā pazīst kā principiāli spītīgu kompāniju. Tas ir viens no mūsu sociālajiem tēliem. Mums ir svarīgi, lai informatīvā vai tiešā veidā nonākot saskarsmē ar būvfirmu *Arčers*, cilvēku kopiespaids par mums veidotos ne tikai no informācijas par teicamas kvalitātes būvniecības pakalpojumiem, bet mēs būtu atpazīstami arī pēc striktas kārtības uzņēmuma pārvaldē, tostarp - arī darba aizsardzības jomā. Līdz ar to vēlamies panākt situāciju, kurā jebkurš potenciālais mūsu uzņēmuma darbinieks, stājoties darbā, jau rēķinātos ar ļoti principiālu firmas pieeju arī darba aizsardzības jautājumiem.

Lēmumus par darba drošību un veselības aizsardzību, savstarpēji vienojoties, uzņēmuma vadība kopā ar darbiniekiem pieņem, izmantojot dialoga formu. Tā mums šķiet vispiemērotākā, jo cilvēki vienpersoniskus rīkojumus psiholoģiski mēdz uztvert noraidoši. Tikai dialogā ar katru darbinieku var uzzināt viņa individuālos uzskatus, vajadzības, līdzšinējo pieredzi un izpratni par darba drošību. Mēs cenšamies panākt, lai darbinieki par drošu darba vidi domātu ne tikai tad, kad par to rosina darba drošības speciālists. Mūsu izpratnē šie jautājumi ir norma, kas ikdienā ir neatņemama jebkuras uzņēmuma darbības sastāvdaļa.

Lai mazinātu psiholoģisko un emocionālo faktoru ietekmi uz darbiniekiem, ar ko jāreķinās būvfirmai palielinoties, uzņēmumā *Arčers* ir izstrādāta hierarhiska struktūra, darbinieku amatu apraksti ar tajā iekļautiem darba pienākumiem. Saskaņā ar tiem, tiek sadalīta atbildība arī darba aizsardzības jomā.

Būvfirmas vadošais personāls regulāri organizē darbinieku profesionālās apmācības, lai strādājošajiem būtu iespēja papildināt zināšanas un paaugstināt atbildības līmeni.

Notikumu temps uzņēmumā ir straujš, līdz ar to neizbēgami parādās spriedze un neapmierinātība ar darba ritmu. Lai to kompensētu un veicinātu pozitīvu emociju klātesamību ražošanas procesā, darbiniekiem tiek radītas iespējas piedalīties atpūtas pasākumos, kopīgās sporta sacensībās, tūrisma braucienos, svētku sarīkojumos. Šajā procesā noteikti iesaistām ģimenes locekļus, neaizmirstam viņus atceres un svētku pasākumos, piemēram, uzņēmuma dāvanas darbinieku bērniem Ziemassvētkos vai iespēja viņiem strādāt firmā vasaras brīvlaikā. Uzskatām, ka tas ir viens no ļoti būtiskiem darba vides pozitīvajiem aspektiem (skat.1,2. attēlu).

1. attēls

2. attēls

Uzņēmuma iepazīšanās ar potenciālo darbinieku sākas firmas personāla daļā, kur viņš saņem pirmo informāciju par mūsu nosacījumiem darbā. Pirmais priekšnosacījums, lai uzņēmums turpinātu darbinieka formēšanu darbā ir prasība veikt obligāto veselības pārbaudi. Pēc tam seko iepazīstināšana ar firmas vēsturi, politiku, mērķiem, amata aprakstu, iekšējās kārtības noteikumiem un uzņēmumā izstrādātajiem savstarpējās saskarsmes noteikumiem (turpinājumā skat. lapu Nr.1, *SIA Arčers uzvedības ABC*).

Nākamais solis ir ievadinstruktāža darba aizsardzības daļā. Mēs cenšamies to nedarīt kā formālu procedūru, tāpēc instruktāža sastāv no trim daļām: instrukcijas lasīšana un tās izskaidrošana, speciālu videofilmu noskatīšanās un apspriešana, spēles vai testa veidā veikta zināšanu pārbaude, atkarībā no turpmākajiem amata pienākumiem (turpinājumā skatīt lapu Nr.2, *SIA Arčers biroja darbinieku pārbaudes tests*).

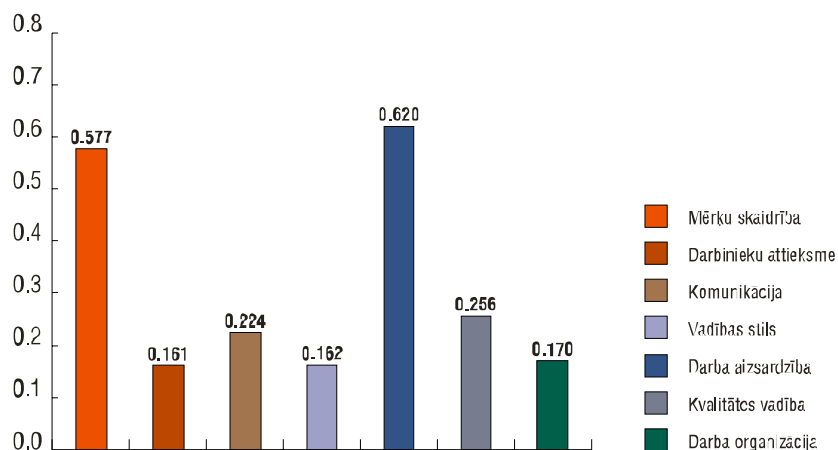
Ievadinstruktāžā potenciālo darbinieku iepazīstina ar amata un darba vietas riska faktoriem, ar nepieciešamo individuālo aizsardzības līdzekļu sarakstu, to marķējumu un lietošanas paņēmieniem. Ņemot vērā to, ka darbs augstumā novērtēts kā darbība ar augstu riska pakāpi, saskaņā ar LR normatīvajiem dokumentiem un Valsts darba inspekcijas izplatītajiem apmācības materiāliem, uzņēmumā izstrādāta speciāla instrukcija darbiem augstumā. Darbiniekam, kura pienākumos ietilps darbu veikšana augstumā, instruktāžā precīzi tiek izskaidrotas šādu darbību īpatnības, nepieciešamo dokumentu noformēšanas kārtība, piemēram, norīkojums-atļauja paaugstinātas bīstamības darbiem. Darbiniekam instruktāžā precīzi tiek izskaidroti visi aizsardzības pasākumi, paņēmieni drošības ievērošanai, kā arī tiek izskaidrots atbildības līmenis. Būvfirmas *Arčers* darba aizsardzības speciālists informē jauno darbinieku par uzņēmumā, kā arī citās būvfirmās notikušajiem nelaimes gadījumiem, pārrunā un izskaidro to cēloņus un sekas.

Darba aizsardzības daļa kopīgi ar strādājošajiem regulāri analizē Latvijā notikušos nelaimes gadījumus darba vietās.

Darba aizsardzības daļa pastāvīgi veic dažādas pārbaudes un skaidro darbiniekiem drošas darba vides priekšrocības, runā ar viņiem par to. Analizējot būvniecības apstākļus, kopīgi secinājām, ka brīdināt par iespējamu nelaimes gadījumu vai profesionālo saslimšanu, vienmēr ir vieglāk nekā labot situāciju jau pēc notikuma. Jo īpaši, ja tie saistīti ar cilvēka dzīvības, veselības vai īpašuma zaudēšanu. Mūsaprāt, efektīga izskaidrošana ir līdzvērtīga praktiskiem piemēriem, bet izskaidrošana ir efektīga tikai tad, ja darbinieks turpmākajā darbībā pats interesējas par darba drošības pasākumiem, negaidot, ka par tiem atgādinās speciālisti.

Lai izstrādātu darba aizsardzības ikgadējo darba plānu un sastādītu pasākumu programmas darba riska faktoru mazināšanai, darba vides uzlabošanai, vadības stila izkopšanai, ražošanas modernizēšanai, būvfirmas *Arčers* darba aizsardzības daļa, personāla daļa, kā arī vadošais personāls veic dažādas pārrunas, aptaujas, novērtēšanas, kuru gaitā katram firmā strādājošajam tiek dota iespēja novērtēt firmas darbību un izteikt priekšlikumus situācijas uzlabošanai (turpinājumā skatīt grafiku un lapas Nr.3.un 4.).

APTAUJĀ IEKĻAUTO TĒMU IZPRATNES LĪMENIS

Reizi gadā katrā uzņēmuma nodaļā notiek darbinieku kopsapulce, kurās nodaļu vadītāji pastāsta par jau īstenotajiem pasākumiem, paveiktajiem darbiem, kā arī iepazīstina savus darbiniekus ar iecerētajām darbībām. Arī sapulcēs katram klātesošajam ir iespēja apspriest uzņēmuma darbību un izteikt savus priekšlikumus. Sapulcē tiek apbalvoti labākie darbinieki.

Pēc tam, kad visos iepriekšminētajos veidos ir iegūta informācija par esošajām un potenciālajām problēmām uzņēmumā, sākas datu apstrāde un analīze.

2000.gadā būvfirma *Arčers* uzsāka pārrunas ar darbiniekiem, paralēli sāka vērtēt darba vides riska faktorus.

Izskatot dažādas matricas risku novērtēšanai un ņemot vērā, ka mūsu prioritāte ir efektīva, viegli uztverama izskaidrošana, esam izvēlējušies un lietojam Tampere Tehnoloģiskās universitātes (Somija) metodes matricu (turpinājumā skatīt *SIA Arčers riska novērtēšanas matrica*). 2002. gadā, saskaņā ar LR MK noteikumiem, tika veiktas regulāras darba vietu pārbaudes un sistemātiska darba vides riska novērtēšana (turpinājumā skatīt lapas Nr.5.,6.un 7.), kuru veic Darba aizsardzība speciāliste kopā ar būvniecības vai ražošanas vadošajiem speciālistiem. Ikgadējo risku novērtēšanu rezultātā tika sastādīts esošo risku samazināšanas plāns, kurā norādīti konkrēti mērķi, atbildīgās personas, termiņi un nepieciešamie līdzekļi (turpinājumā skatīt lapas Nr.8. un 9.).

Līdz 2002.gada beigām darba aizsardzības jomas pasākumi uzņēmumā bija haotiski un neregulāri. Vispārējā tendence bija – pievērsties šiem jautājumiem tikai tad, kad radās situācijas, ko vajadzēja atrisināt tūlīt un nekavējoties. Piemēram:

- veselības pārbaudes tika veiktas tikai tiem strādniekiem, kurā attiecīgajā brīdī bija jāstrādā augstumā;
- par darba drošības jautājumiem bija apmācītas tikai atsevišķas atbildīgās personas;
- atbildīgās personas norīkojumus-atļaujas darbiem paaugstinātas bīstamības apstākļos rakstīja katrs savā formā, bez skaidri noteiktiem vienotiem drošības pasākumiem;
- individuālās aizsardzības līdzekļus darbinieki lietoja katrs pēc saviem ieskatiem, vispār nebija izstrādāts nepieciešamo individuālo aizsardzības līdzekļu saraksts darbiem augstumā;
- individuālie aizsardzības līdzekļi tika iepirkti parastos celtniecības veikalos, par kritēriju izvirzot to lētumu un nedomājot par nepieciešamo drošības pakāpi;
- firmā nebija izveidota struktūrvienība, kas būtu atbildīga par autotransporta un mehānismu drošu ekspluatāciju;

LABĀS PRAKSES BALVA 2004

Veiksmīga risku novēršana būvniecībā

- netika veikta regulāra kontrole par darba aizsardzības noteikumu izpildi, t.sk. darbiem augstumā.

Tā sekas bija nelaimes gadījumi būvfirmā *Arčers*, veicot darbus augstumā. Pēc tiem tika meklētas atbildes uz vairākiem jautājumiem, kas izvērtās par ļoti nopietnu nelaimes gadījumu cēloņu analīzi. Pēc pārrunām ar darbiniekiem, firmas vadība izvērtēja situāciju darba aizsardzības jomā kopā ar atbildīgo speciālisti un nolēma kardināli mainīt līdzšinējo situāciju. Tika mainīta uzņēmuma struktūra un izstrādāts pasākumu plāns darba aizsardzības sistēmas ieviešanai uzņēmumā.

Firmā tika izveidotas divas jaunas struktūrvienības – darba aizsardzības daļa un galvenā mehānikas daļa, kuru komplektācijai darbā tika pieņemti speciālisti.

Visām atbildīgajām amatpersonām, kuru pakļautībā strādā cilvēki, bija jāpārkursē darba aizsardzības kursus.

Tika pārstrādāti visu uzņēmuma darbinieku amata apraksti, ko papildināja ar punktu, kas paredz atbildību par darba aizsardzības noteikumu ievērošanu un obligāto individuālās aizsardzības līdzekļu lietošanu. Tika noslēgti pastāvīgi līgumi ar individuālo aizsardzības līdzekļu piegādātājiem.

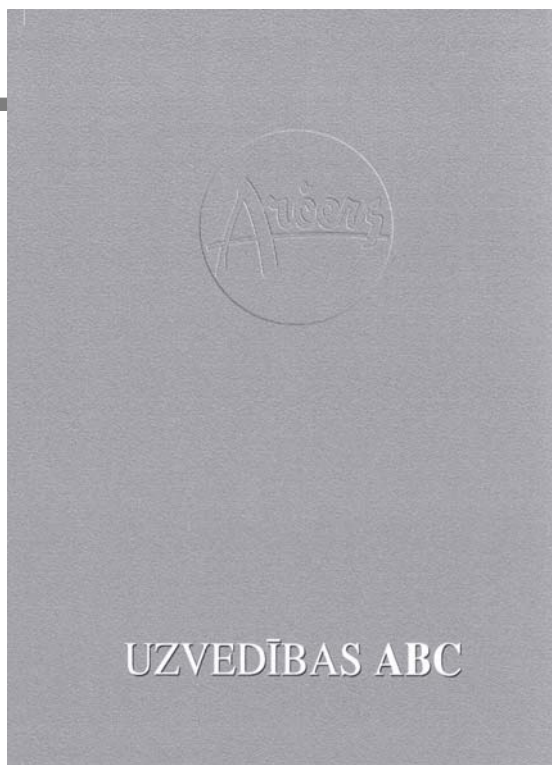
Līdzekļiem noteikta kontrole par nepieciešamās drošības pakāpi.

Sakārtotas, sistematizētas darbības, darba aizsardzības daļas pastāvīga kontrole, firmas vadošā personāla atbalsts, pārrunas un darbinieku apmācības sekmēja pašu galveno:

-laika posmā no 2003.g. līdz 2004.gada jūnijam uzņēmumā nav bijuši nelaimes gadījumi saistībā ar darbiem augstumā;

- darbinieki patiesi novērtē darba aizsardzības jomas sakārtotību uzņēmumā, viņi to uzskata par ieguvumu.

Konkursa vērtējumam iesniedzam **labās prakses piemēru**, kas deva būtiskus darba vides uzlabojumu – **drošības līmeņa paaugstināšana darbiem augstumā**.

Pēc paša gribas Jūs esat kļuvis par firmas Arērs darbinieku, kuram, tāpat kā visiem pārējiem, jāatceras un jāievēro tās savstarpējo attiecību pamatnostādnes, ko godā un ciena firmā Arērs. Šis atziņas Jums būs noderīgas arī tad, kad būsīt saskarsmē ar uzņēmuma klientiem, partneriem vai jebkuriem citiem cilvēkiem, kuri Jūs uztvers kā firmas Arērs pārstāvi.

Esī pozitīvs! Jo īpaši aizmirsti par savām negatīvajām emocijām brīdī, kad kontaktējies ar firmas klientiem vai sadarbības partneriem. Atceries – tādos brīžos Tu paud nevis savas, bet firmas emocijas!

Saskarsmē ar uzņēmuma partneriem vai klientiem esī pretimnākošs un korekts. Atceries – firmas Arērs lielākā vērtība ir cilvēki, kuri te strādā, tātad – arī Tu. Taču tikpat augstu uzņēmumā vērtē to pozitīvo saikni ar klientiem un partneriem, ko tagad arī Tev būs jāprot saglabāt.

Pa tālruni runā laipni, neesi noraidošs arī tad, ja Tevi sasniedzis zvans, kas neattiecas ne uz Tevi, ne firmu kopumā.

Nekautrējies pieiet pie apmeklētāja savā darba vietā, ja redzi – cilvēkam nepieciešama palīdzība. Neesi uzbāzīgs vai ziņkārīgs, taču gatavs palīdzēt.

Firmā Arērs pieņemts savas lešķējās darba problēmas risināt uzņēmuma sienās. Tās netiek tirazētas, izplatītas ārpus darba. Nepieļauj, ka to dara Tavi kolēģi!

Jebkuras nesaskaņas ar kolēģiem centies atrisināt tā, lai pārējiem darbiniekiem pret savu gribu nebūtu jāklausašs asus vārdus pārmaigašs. Atceries – mēs sapratšim, ja darba procesā Tev radšies strīdi ar kolēģiem, bet negribēšim saprast Tevi, ja sarunas tonis kļūs skašs un pats kļūši nesavaldīgs.

Ja visu iepriekšminēto Tu uztvēri labvēlīgi, esī drošs – Tev nebūs grūti iekļauties Arērs kolektīvā, taču ja šie padomi Tev bija vienaldzīgi vai pat izraisija negatīvas emocijas, pajautā sev – vai gribēši un spēši pēc paša gribas pielāgoties?

LABĀS PRAKSES BALVA 2004

Veiksmīga risku novēršana būvniecībā

Lapa Nr. 2

SIA Arērs

PĀRBAUDES TESTS

Biroja darbiniekiem

darbinieka amats, vārds, uzvārds

Nr.	Jautājums	Varianti			Atbilde Nr.
		1	2	3	
1.	Ja noticis nelaimes gadījums, darbinieks vai liecinieki nekavējoties par to ziņo:	- darba inspekcijai - Pasūtītājam	- tiešajam darba vadītājam - darba aizsardzības speciālistam	- Valdes priekšsēdētājam - Pārvaldei	2
2.	Nelaimes gadījumu izmeklē šādos gadījumos:	- ja cietušais brauca uz darbu vai no darba	- saslimšanas dēļ	- ja nelaimes gadījums izraisījis cietušajam darbspēju zaudējumu uz laiku, kas ir ilgāks par vienu diennakti	3
3.	Kādā laika periodā izmeklēšanas komisijai jāpabeidz nelaimes gadījuma izmeklēšana un jāstādā atbilstošo aktu	- 10 darbdienu laikā	- 6 darbdienu laikā	- 15 dienu laikā	2
4.	Kura persona ir atbildīga par pakļautībā esošo darbinieku un nes kriminālu atbildību par cietušo	- tiešais darba vadītājs	- darba devējs	- darba aizsardzības speciālists	1
5.	Darbs augstumā nozīmē:	- darbi veicami augstāk par 2,5 m	- darbi veicami augstāk par 1,5 m	- darbi veicami augstāk par 5 m	2
6.	Ja nestrādā dators un redzams, ka elektroinstalācijai nav mehānisku bojājumu, tad es	- pati pārbaudīšu slēdzus	- paziņoju firmas elektriķi	- paziņoju biroja administratoram	3
7.	Veselībai kaitīgie un bīstami darba riska faktori biroja darbiniekiem ir:	- citu priekšmetu krišana - paaugstinātas redzes spārdzinājums - darba poza - elektriskas strāvas iedarbība	- cilvēku krišana no krēsliem - krišana no kāpnēm - rokas saslimšana no pārslodzes	- apdegumi no saules stariem	1
8.	Pār ārkārtēju situāciju paziņoju -	- tiešajam vadītājam	- darba devējam	- darba aizsardzības speciālistam	1
9.	Strādājot 8 stundu darba dienu jābūt :	Pārtraukumiem un divām kafijas pauzēm	- sešiem 10 min. pārtraukumiem	- diviem 10 min. pārtraukumiem un pusdienas pārtraukumam	3
10.	Smagumu celšanas pieļaujama norma sievietēm, kuras ir vecākas par 18 gadiem	- 25 kg	- 10 kg	- 15 kg	2

Darbinieka paraksts un datums

Sastādīja

N. Penņgalova SIA Arērs Darba aizsardzības speciāliste

LABĀS PRAKSES BALVA 2004

Veiksmīga risku novēršana būvniecībā

Lapa Nr.3

SIA Arčers

NOVĒRTĒŠANAS ANKETA

strādnieka vārds, uzvārds	vārdjiņa atzīme
Vērtēšanas kritēriji	Vērtējums (0 – 5)
Padarītā darba daudzums	
Veicamos pienākumus un darba uzdevumus veic ātri vai lēni	
Savus pienākumus veic pilnā apjomā vai tikai daļu no prasītā	
Padarītā darba kvalitāte	
Īsts sava amata meistars	
Darbu veic kvalitatīvi, netiek pieļautas kļūdas	
Strādā patstāvīgi, bez mudināšanas	
Saskarsme	
Spēj strādāt komandā, sadarboties	
Izrāda atsaucību pret kolēģiem	
Citu motivēšana, kolēģu iedvesmošana	
Uzvedība, tīrs un kārtīgs darba apģērbs	
Darba organizācija	
Ja darba procesā rodas problēmas, nekavējoties pats informē vadību	
Doto rīkojumu, darba uzdevumu izpildes precizitāte un savlaicīgums	
Iniciatīva, attieksme	
Ir idejas, kā uzlabot darba procesu	
Apzinīgi un ar atbildību attiecas pret darbu	
Ir vēlme profesionāli pilnveidoties, apgūt jaunas prasmes	
Darba disciplīna	
Darba devēja rīkojumus izpilda precīzi	
Darba laiku izmanto tikai darbam	
Ievēro uzņēmumā noteikto kārtību un subordināciju	
Darbā lieto individuālās aizsardzības līdzekļus	
Ievēro darba aizsardzības prasības darba vietā	

Nākamā pusgada laikā vienojamies apņemamies veikt

Darbība

Termiņš, atbildīgais

Potenciāls karjeras veicināšanai vērtēšanas laikā

ir / nav
vajadzīga aprīkta

Novērtētāja komentāri

Novērtējamā komentāri

Novērtētāja paraksts

Novērtējamā paraksts

Vērtējuma aizpildīšanas datums

SIA Arērs

APTAUJAS ANKETA

Nr.	Viedoklis	nē	vairāk nē nekā jā	vairāk jā nekā nē	jā
1.	Uzņēmuma mērķi un prioritātes man ir skaidri				
2.	Es skaidri zinu savus pienākumus				
3.	Mans priekšnieks rūpējas par mani kā par personību				
4.	Es zinu, kāda ir mana darba nozīme kopējo mērķu sasniegšanā				
5.	Man ir iespēja iepazīties ar darba drošības instrukcijām savā darba vietā				
6.	Pēdējā mēneša laikā esmu saņēmis uzslavu par labi padarītu darbu				
7.	Par savām kļūdām es uzzinu no vadības, nevis no kolēģiem vai klientiem				
8.	Darbinieki vadības lēmumus uztver kā vērstus pret viņiem pašiem, kā apgrūtinājumu				
9.	Mierīgi un plānveidīgi var strādāt tikai dienas beigu daļā, jo pārējā laikā vienmēr rodas kaut kas svarīgāks vai steidzamāks				
10.	Kad saruna ir par vadību, parasti lieto apzīmējumu „tur augšā” vai ko līdzīgu				
11.	Es zinu par darba aizsardzības prasībām savā darba vietā				
12.	Mans priekšnieks norāda tikai uz manām kļūdām, bet, kad darbs labi padarīts, uzslavu nesapemu				
13.	Sanāksmes parasti ir ilgstošas un beidzas bez rezultāta				
14.	Uzņēmuma darbinieki uzzina, kāds ir viņu darba novērtējums un pēc kādiem kritērijiem darbs tiek vērtēts				
15.	Principā ir tikai divu veidu darbinieki „vecie”, kas strādā no paša sākuma, un „jaunie”				
16.	Darbā es varu izmantot savas zināšanas un pierādīt savas spējas				
17.	Entuziasms un iniciatīva darbā ir retums				
18.	Es esmu sniedzis priekšlikumus, kā uzlabot darbu				
19.	Man ir saprotama kvalitātes vadības sistēmas (ISO) jēga				
20.	Darbā es lietoju individuālās aizsardzības līdzekļus				
21.	Es esmu pārliecināts, ka kvalitātes vadības sistēma (ISO) var sakārtot un sistematizēt darba procesu				
22.	Bieži vien darbinieki mēģina attaisnoties, kādēļ darbs nav padarīts, tā vietā, lai sniegtu ierosinājumus, kā darbu padarīt				
23.	Man ir patiešām svarīgi, ka uzņēmums rūpējas par manu darba aizsardzību				
24.	Ja darbā rodas problēmas, mans priekšnieks tās parasti var atrisināt				
25.	Mans priekšnieks uzklausa darbinieku viedokli pirms lēmuma pieņemšanas				
26.	Darbinieku priekšlikumi tiek īstenoti dzīvē				
27.	Es zinu, kā rīkoties ārkārtas situācijās				
28.	Darba organizācija ir augstā līmenī				
29.	Vadība labi pārzina reālos darba apstākļus un pieņem situācijai atbilstošus lēmumus				
30.	Bieži vien darbinieki ir sarūgtināti un apjukusi				
31.	Man ir skaidri zināmi mana darba apmaksas nosacījumi un aprēķināšanas kārtība				
32.	Vadības rīkojumi tiek izpildīti laikā				
33.	Man ir zināma uzņēmuma vēsture un tradīcijas				
34.	Es lepojos ar to, ka strādāju šajā uzņēmumā				
35.	Es labprāt apmekleju uzņēmuma organizētos kopīgos pasākumus				
36.	Es skaidri zinu, ko vadība no manis sagaida				
37.	Es varu atrisināt darba jautājumus ar citu struktūrvienību darbiniekiem bez vadības iejaukšanās				
38.	Es esmu apmierināts ar darba apgārbu				
39.	Priekšnieks man uzdod skaidrus darba uzdevumus				

SIA ARČERS RISKA NOVĒRTĒŠANAS MATRICA

Riska iespējamība	Seku bīstamība		
	Katastrofālas	Bīstamas	Nopietnas
Neiespējama	Nenožīmīgs risks I	Pieņemams risks II	Ciešamas risks III
Maz iespējama	Pieņemams risks II	Ciešamas risks III	Nožīmīgs risks IV
Iespējama	Ciešamas risks III	Nožīmīgs risks IV	Neciešams risks V

RISKA LĪMENIS UN NEPIECIEŠAMIE NOVĒRTĒŠANAS PASĀKUMI

Riska pakāpe	Nepieciešamie pasākumi
Nenožīmīgs risks I	Speciāli pasākumi nav nepieciešami
Pieņemams risks II	Risks jākontrolē. Jāizvērtē, kādi pasākumi būtu veicami ar minimāliem materiāliem ieguldījumiem.
Ciešamas risks III	Nepieciešami pasākumi riska samazināšanai. Pasākumi jāveic vismaz 3... 5 mēnešu laikā pēc riska novērtēšanas.
Nožīmīgs risks IV	Darbu nedrīkst veikt, kamēr nav veikti pasākumi riska samazināšanā vai novēršanā. Pasākumi jāveic steidzami. Ja darbu nav iespējams pārtraukt (jāizvērtē riskam pakļauto darbinieku skaits), tad tie jāveic vismaz 1 ... 3 mēnešu laikā.
Neciešams risks V	Riska samazināšana ir obligāta. Ja līdzekļu trūkuma dēļ nav iespējams veikt preventīvos pasākumus, tad darbs bīstamajā zonā ir kategoriski aizliegts .

LABĀS PRAKSES BALVA 2004

Veiksmīga risku novēršana būvniecībā

Lapa Nr. 6

SIA Arčers

DARBA DROŠĪBAS, UGUNSDROŠĪBAS, ELEKTRODROŠĪBAS UN VIDES AIZSARDZĪBAS NOTEIKUMU IEVĒROŠANAS PĀRBAUDES PROTOKOLS

VD – AD - 65

Protokols Nr. _____

Objekts _____

Objekta adrese _____

Datums _____

Atbildīgā persona _____

Nr. p.k.	Konstatētais pārkāpums	Normatīvs dokuments vai iekšējās kārtības noteikumu punkts, saskaņā ar pārkāpums konstatēts	Pārkāpuma novēršanas termiņš	Riska pakāpe*	Pārkāpums novērsts (datums)	Darba aizsardzības speciālists

* Riska pakāpe: I- nenozīmīgs risks, II- pieņemams risks, III- ciešams risks, IV –nozīmīgs risks, V- neciešams risks.

SIA Arčers darba aizsardzības speciālists _____

vārds, uzvārds, paraksts, datums

Par objektu atbildīgā persona _____

vārds, uzvārds, paraksts, datums

LABĀS PRAKSES BALVA 2004

Veiksmīga risku novēršana būvniecībā

Lapa Nr. 7

SIA Arčers

DARBA APDRAUDĒJUMA REĢISTRA LAPA

VD - AD - 49

Nr.	Cēlonis	Atrašanās vieta	Sagaidāmas sekas	Riska pakāpe

Riska pakāpes

II – pieņemams risks, **III** – ciešams risks, **IV** – nozīmīgs risks, **V** – neciešams risks

LABĀS PRAKSES BALVA 2004

Veiksmīga risku novēršana būvniecībā

Lapa Nr. 8

Apstiprinu:

Armands Gaukāns
SIA „Arčers” valdes priekšsēdētājs.

Rīgā, 2004. gada 20. maijs

SIA „Arčers”, arodveselības un darba drošības mērķi 2004. gadam.

(5. variants, izstrādāts 2004. g. 11. maijā)

Mērķis	Izpildes termiņš	Atskaites forma	Atbildīgie par izpildi	Atbildīgais par uzraudzību	Plānotās izmaksas
1. Uzlabot arodveselības un darba drošības politikas īstenošanas mehānismu	2004. gada 30. septembris	Programma, ziņojums par veiktajām darbībām	Personālas daļas vadītāja Darba aizsardzības speciāliste	Valdes priekšsēdētājs	Ls 590,00
2. Samazināt riska pakāpes bīstamiem darbiem	2004. gada 17. novembris	Programma, ziņojums par veiktajām darbībām	Darba aizsardzības speciāliste SKR direktors Būvniecības direktors	Valdes priekšsēdētājs	Ls 765,00

Sastādīja :

Natālija Pepugalova
SIA „Arčers” darba aizsardzības speciāliste

Armands Garkāns
SIA *Arčers* valdes priekšsēdētājs

1.mērķis. Uzlabot arodveselības un darba drošības politikas īstenošanas mehānismu

Programma 1. mērķa īstenošanai

(2.variants izstrādāts 2004.g.11. maijā)

Nr.	Pasākums	Izpildes termiņš	Atskaites forma	Atbildīgie par izpildi	Atbildīgais par uzraudzību	Plānotās izmaksas
1.	Pārskatīt atbildības sadalījumu darba drošības jautājumiem atbilstoši SIA "Arčers" izmainītai struktūrai	2004. gads 10. februāris	Apstiprinātas amata aprakstus	Personālas daļas vadītāja SKR nodaļas direktors Būvniecības direktors Darba aizsardzības speciālists	Valdes priekšsēdētājs	Nav plānotas
2.	Uzlabot darba aizsardzības speciālista zināšanas par OHSAS standarta uzturēšanu	2004. gads 29. februāris	Ziņojums par kursiem	Darba aizsardzības speciālists	Valdes priekšsēdētājs	Ls 190,00
3.	Veikt profilaktisko apmācību ugunsdrošības un pirmās palīdzības sniegšanā	2004. gads 30. septembris	Mācību plāns 2004.g.29.februāris, ziņojums	Darba aizsardzības speciālists	Valdes priekšsēdētājs	Ls 400,00
4.	Veikt nelaimes gadījumu izmeklēšanas un uzskaites kārtības apmācību un zināšanas pārbaudi	2004. gads 30. maijs	Atestācijas protokols	SKR nodaļas direktors Būvniecības direktors Darba aizsardzības speciālists	Valdes priekšsēdētājs	Nav plānotas

Izstrādāja:

Natālija Peņugalova
SIA *Arčers* darba aizsardzības speciāliste

SIA ARČERS LABAS PRAKSES PIEMĒRS

Saturs – temats	DARBINIEKU AIZSARDZĪBA
Pasākuma nosaukums	Drošības līmeņa paaugstināšana darbiem augstumā
Uzņēmums	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību Arčers
Valsts	Latvija
Adrese	Katlakalna iela 11, Rīga LV 1073
Tālrunis	+371 7810389, +371 7810596
Fakss	+371 7810597
E pasts	arcers@arcers.lv
Kontaktpersona	Natālija Peņugalova
Sektors	45.2, 45.3, 45.4, 45.5 – Būvniecība, stikloto konstrukciju montāža

UZDEVUMS

Samazināt riska faktorus darbiem augstumā

PROBLĒMA (bīstamība/risks/rezultāts)

2002. gadā, saistībā ar darbiem augstumā, uzņēmumā notika divi nelaimes gadījumi. Pēc to izmeklēšanas, rūpīgi tika analizēti nelaimju cēloņi un situācija, kādā notika negadījumi. Atbilstoši LR normatīvajiem aktiem, 2002. g. – 2003. g. tika vērtēti risku faktori darba vietās, īpašu uzmanību veltot augstumā veicamajiem darbiem un apstākļiem, kādos tie notiek. Uzņēmuma apdraudējuma reģistrā augstumā izpildāmajiem darbiem bija piešķirta 5. (visaugstākā) riska pakāpe, kā iespējamās sekas norādītas – galvas un muguras traumas, savainojumi, letālas sekas. Izdarītie secinājumi bija ļoti strikti, galvenais no tiem – ja uzņēmums par vienu no savas pastāvēšanas galvenajām prioritātēm noteicis drošas darba vides radīšanu, šai ziņā nav sīkumu vai nebūtisku lietu. Tika noteiktas nepieciešamās un neatliekami veicamās darbības riska faktora mazināšanai darbiem augstumā.

RISINĀJUMS (risku novēršana)

Tika izstrādāts plāns un tā ietvaros atsevišķas programmas riska pakāpes samazināšanai darbiem augstumā. Plāns paredzēja četras galvenās darbības:

1.

Veselības pārbaude.

Darba vietu un amatu sarakstu sastādīšana (skatīt lapa *veidlapa*), kur novērtētas katra strādājošā iespējamās darbības īpašos apstākļos – augstumā. Reizi gadā pārbaudīta strādājošo piemērotība darbam augstumā. Informācija par darbiniekiem, kuriem ir aizliegts strādāt augstumā, pieejama visiem, kuriem ir pakļauti darbinieki. Atbildīgās personas ar parakstu apliecina, ka iepazīnušās ar šo informāciju.

2.

Apmācība un informēšana.

Plānveidīgi pārbaudītas zināšanas un apmācīti uzņēmumā strādājošie, t.sk.:

- par darba aizsardzību atbildīgās personas;
- dažāda veida pacelēju operatori;
- auto pacelēja vadītāji-operatori.

Ražošanas sapulcēs apspriesti un analizēti ar darbu augstumā saistīti nelaimes gadījumi, kas notikuši citās būvfirmās.

Izstrādātas veidlapas (darbu noformēšanu atvieglotai), piemēram, sastatņu (skatīt veidlapu VD-AD-38) un pastatņu atbilstībai darba drošības noteikumiem. Pastāvīgi tiek noformēti un speciālā žurnālā reģistrēti norīkojumi darbu veikšanai paaugstinātās bīstamības apstākļos – atļaujas, kur norādīti drošības pasākumi darbiem augstumā, noteikts atbildīgais par drošības noteikumu uzraudzību, ka arī individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanas noteikumi.

LABĀS PRAKSES BALVA 2004

Veiksmīga risku novēršana būvniecībā

Veidlapa

SIA *Arčers* Darba aizsardzības daļa

Apstiprinu

Armands Garkāns

SIA *Arčers* valdes priekšsēdētājs

2004.gada 30.aprīlī

SIA *Arčers* darba vietu un amatu saraksts, kur nodarbinātā veselības stāvokli ietekmē veselībai kaitīgie darba vides riska faktori

Nr.	Profesija,amats	Darba vides riska faktori	Darba īpašie apstākļi	Veselības pārbaude	Piezīmes
1	2	3	4	5	6
28	Palīgstrādnieks, strādnieks	Fiziskas pārslodzes (1.p.4.10), koka putekļi (1.p.2.2), metālu putekļi (1.p.2.3), kaļķa un krīta putekļi (1.p.2.5), silīci. satur.,cimenta putekļi (1.p.2.7)	Augstums (2.p.1)	Reizi gadā	
34	PVC ceha strādnieks	Metālu putekļi (1.p.2.3), akriļa materiāli (1.p.1.13.4.1)		Reizi divos gados	
36	Logu un konstrukciju montētājs	Fiziskas pārslodzes (1.p.4.10), koka putekļi (1.p.2.2), metālu putekļi (1.p.2.3), kaļķa un krīta putekļi (1.p.2.5), silīci. satur.,cimenta putekļi (1.p.2.7)	Augstums (2.p.1)	Reizi gadā	

Sastādīja:

N. Peņugalova

SIA *Arčers*

Darba aizsardzības speciāliste

2004.gada 26.aprīlī

SIA Arēra • Kaļķakalna iela 11 • Rīga • LV 1073 • Tālrunis 7810599 • Fakss 7810597 • e-pasts arters@arcers.lv

AKTS PAR SASTATŅU ATBILSTĪBU DARBA DROŠĪBAS NOTEIKUMIEM
VD – AD - 38

Akts Nr. _____
Akts sastādīts 200 _____

Mēs, apakšā parakstījušies nolemjam, ka sastatnes, kuras samontētas objektā:

objekta pilns nosaukums, adrese

atbilst darba drošības noteikumiem un pieļaujamas ekspluatācijā.

Būvuzņēmējs _____
Būvdarbu vadītājs _____
Vārds, uzvārds _____

Paraksts _____
Būvuzņēmējs _____
Atbildīgais darbu vadītājs _____
Vārds, uzvārds _____

Paraksts _____

Piezīmes

3.

Mehānismi, aprīkojums un individuālās aizsardzības līdzekļi.

• Darbs augstumā saistīts ar darbu auto pacelāja grozā. Mūsu uzņēmumā ir 2 auto pacelāji. Ir izstrādāta darba drošības instrukcija darbiem auto pacelāja grozā. Autovadītājs – operators pirms darbu sakuma veic obligātu instruktāžu strādniekiem, kuri ar parakstu žurnālā apliecina, ka ir iepazīnušies ar apņemam pildīt noteikumus. Žurnāli atrodas pie katra autovadītāja-operatora, viņiem ir arī to strādnieku saraksts, kuriem aizliegts strādāt augstumā. Auto pacelāji aprīkoti ar divu veidu drošības jostām, drošības zīmēm un signāla lentām. Atbilstoši LR likumdošanai, tiek veiktas obligātās ikgada darba inspekcijas pārbaudes un tehniskā apskate Ceļa pārvaldē (skatīt 1., 2. attēlu).

LABĀS PRAKSES BALVA 2004

Veiksmīga risku novēršana būvniecībā

1. attēls

2. attēls

- Aprīkojums darbiem augstumā: sastatnes, pastatnes un kāpnes. Priekšroka aprīkojumam, kas ir sertificēts, pārbaudīts un ražots no metāla. Ja iepriekšminēto aprīkojumu nomājam, priekšroka ir tiem piegādātājiem, kuri var nodrošināt mums nepieciešamā aprīkojuma pārbaudi un pievienot klāt pasi vai citu drošības pakāpi apliecināšu dokumentu. Ja mums nepieciešamais aprīkojums gatavots no koka konstrukcijām, tad tiek veikta speciāla uzraudzība par drošības noteikumu izpildi.

- Uzņēmumā izstrādātās darba drošības instrukcijas pielikumā ir nepieciešamo individuālo aizsardzības līdzekļu (IAL) saraksts strādājošajiem augstumā, ko apstiprinājis uzņēmuma valdes priekšsēdētājs. Visi strādājošie ir iepazīstināti ar sarakstu, brīdināti par obligātu prasību lietot IAL un ar parakstu apliecinājuši, ka tos saņēmuši. IAL piegāde tiek veikta, saskaņā ar drošības pakāpes normatīviem un obligātajiem sertifikātiem. IAL piegādā Sagādes daļa, iepriekš ar darba aizsardzības speciālistu saskaņojot to drošības pakāpju atbilstību.

4.

Pārbaudes, auditi un analīze.

- Darba drošības, elektrodrošības, ugunsdrošības, darba vides un vides aizsardzības noteikumu ievērošanu kontroli veic darba aizsardzības speciālisti, atbilstoši savam grafīkam un darbu bīstamības pakāpei. Pārbaudes rezultāti tiek fiksēti protokolā, kurā atzīmēts: normatīvais dokuments, pārkāpuma novēršanas termiņš, riska pakāpe, kā arī atbildīgais par pārkāpumu novērtēšanu (skatīt lapu Nr.6).

- Ja kādu iemeslu dēļ pārkāpums nav novērsts, tad protokols tiek formēts atkārtoti un ar to iepazīstināts atbildīgās personas tiešais vadītājs. Mūsu uzņēmumā ir izstrādāta piemaksas programma, ar kuras palīdzību var regulēt un stimulēt kārtības jautājumus, bet tas ir galējais līdzeklis.

- Auditus veic auditoru grupa kopā ar pieaicinātām personām, atbilstoši auditu programmai. Par objektu atbildīgā persona iepriekš iepazīsinies ar ziņojumu par pārbaudāmo jautājumu. Auditori pārbauda ne tikai tiešo darba aizsardzības noteikumu izpildi, bet arī pārbauda atbildīgo personu teorētiskās zināšanas (skatīt tabulu):

TEMATS INSPICĒŠANAI

Darbs augstumā, aizsardzība pret krišanu no augstuma

Nr.	Jautājums	Novērtēšanas rezultāts	
		Pozitīvs	Negatīvs
1.	Vai tur, kur tas tehniski iespējams, darbiniekus no krītošiem priekšmetiem aizsargā ar uztveršanas metodēm		
2.	Vai materiālus un iekārtas iekārto vai izvieto tā, lai novērstu sabrukšanas vai iegāšanās iespēju		
3.	Ja nepieciešams, vai būvlaukumos ierīko ar jumtu nosegtas ejas, vai arī novērš piekļūšanu bīstamajai zonai		
4.	Vai krišanu no augstuma novērš ar piemērotu aprīkojumu, izmantojot izturīgas pārvietojamas platformas ar pietiekami augstu galu un sānu aizsarg nožogojumu, kas sastāv vismaz no galvenās margas un starp margas, vai arī izmantojot citu līdzvērtīgu aprīkojumu		
5.	Vai darbs augstumā tiek veikts tikai ar piemērotām iekārtām, vai izmantojot kolektīvās aizsardzības līdzekļus (sastatnes, platformas, drošības jostas)		
6.	Ja atbilstoša aprīkojuma lietošana nav iespējama darba rakstura dēļ, vai darbiniekiem nodrošina drošu piekļūšanu darba vietai un apgādā ar drošības trosēm, jostām vai citām nostiprinošām drošības ierīcēm		
7.	Vai drošības jostām vajadzīgas pārbaudes (pase, marķējums, apskate)		
8.	Vai sastatņiem vajadzīgi kaut kāda dokumentu noformēšana		
9.	Vai darbu vadītājam jāseko strādnieka veselības stāvokļa pārbaudei, kurš strādā augstumā		
10.	Vai vajag noformēt kādus dokumentus strādājošiem augstumā (instruktāža, norīkojums-atļauja)		
11.	Vai pārvietojamās un stacionāras darba vietas, kas atrodas augstumā ir stabilas un noturīgas, ņemot vērā maksimālo slodzi, kāda tam būtu jāiztur, kā arī slodzes sadali		
12.	Vai būvlaukumā ir bīstamas zonas, kurām ir ierobežota piekļūšana, tās ir norobežotas vai aprīkotas ar ierīcēm, kas nepieļauj nepiederošu personu iekļūšanu šajās zonās		
13.	Vai bīstamība ir skaidri norādīta un apzīmēta atbilstoši normatīviem aktiem par drošības zīmju lietošanu darba vietās		
14.	Vai ailes un staigāšanas zonas tiek uzturētas tīras, vai tās ir apzīmētas?		

• Saskaņā ar pārbaudes un audita rezultātiem, darba aizsardzības speciālists un kvalifikācijas inženieri analizē konstatētos darba aizsardzības pārkāpumus un, ja nepieciešams, sastāda tālāko pasākumu programmu (apmācība, papildus pārbaudes, jaunas tehnoloģijas pielietošana).

Riska samazinājums – nepārtrauks process, kas prasa pastāvīgas darbības un uzraudzību.

REZULTĀTU EFEKTIVITĀTE

- Laika posmā no 2003.g. līdz 2004.g. jūnijam uzņēmumā nav bijuši nelaimes gadījumi saistībā ar darbiem augstumā.
- No 2003.g. līdz 2004.g. jūnijam neviena valsts institūcija uzņēmumā organizētajās pārbaudēs nav konstatējusi auto pacēlāju izmantošanā pieļautus darba drošības pārkāpumus.
- Strādnieki ir nodrošināti ar nepieciešamajiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem darbiem augstumā un ir iepazīstināti ar to lietošanu (veselības aizsardzība).
- Samazināts pārkāpumu skaits augstumā veicamo darbu laikā.

IZMAKSAS UN IEGUVUMS (cilvēku, sociālās, ekonomiskās)

Izmaksas:

- Apmācība – Ls 650,-
- Veselības pārbaudes – Ls 1400,-
- Auto pacēlāju darba drošības noteikumu izpildes nodrošinājums – Ls 500,-
- Aprīkojumu un IAL piegāde (bez darba apģērbiem) – Ls 270,-

Ieguvumi:

- Uzlabota darba atmosfēra, strādnieki augstu vērtē darba aizsardzības pasākumus (skatīt grafiku).
- Ir samazināts riska faktors darbiem augstumā.

